

එක්සත් ජනපදය ඉරාකයේ ඉස්ලාමිවාදීන්ට එරෙහි ප්‍රහාර සූදානම් කරයි

US prepares strikes against Islamists in Iraq

බිල් වැන් ඕකන්
2013 දෙසැම්බර් 27

නම පාලනය විසින් "වගකීමෙන් යුත්, ස්වේච්ඡා, ස්ථාවර හා දෙපසින් නැගී සිටිය හැකි" ආන්ඩුවක් ස්ථාපිත කර, ඉරාකයේ විනාශකාරී යුද්ධය අවසන් කළ බව ඔබ්‍රාමා ප්‍රකාශයට පත්කළ තැන් පටන් දෙවසරක් ගෙවී ගිය තැන එක්සත් ජනපදය, ඩ්‍රෝන් මිසයිල ප්‍රහාරයන්හි රූපාකාරයෙන් සෘජු මිලිටරි මැදිහත්වීමක හැකියාවෙන් යුත් යුද්ධයක් යළි ආරම්භ කිරීම සඳහා බැග්ඩාදය වෙත යැවෙන හෙල්ගෝස් මිසයිල නැව්ගත කිරීමට කඩිනම් පියවර ගෙන තිබේ.

නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් 26දා වාර්තාකළ පරිදි මෙම පියවර ගෙන ඇත්තේ, ඉරාක අගමැති නූර් අල් මලිකි ආන්ඩුවේ ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාර වශයෙනි. පසුගිය මාසයේ පමණක් ඉරාක වැසියන් 8,000කගේ ජීවිත බිලිගත්, 2008 එජ මිලිටරි උත්සන්නියෙන් පසුව දක්නට නොලැබුණු මට්ටමේ ප්‍රචන්ඩ ක්‍රියාවන්හි නැගීම හමුවේ, මෙම පියවර ගෙන ඇත.

ටයිම්ස් වාර්තාව අනුව, නැව්ගත හෙල්ගෝස් මිසයිල 75කින් යුත් තොගය පසුගිය සතියේ ඉරාකය වෙත ලගාවිය. එලඹෙන වසරේදී නිරීක්ෂණ ඩ්‍රෝන් යානා දුසිම් ගනනක් බැග්ඩාද් තන්ත්‍රය වෙත ලබාදීමට පෙන්නුම් කරන ද සූදානම්ව සිටියි. එයට එෆ්-16 ප්‍රහාරක යානා හා ප්‍රහාරක ඇපච් හෙලිකොප්ටර් ද ඇතුළත්ය. ඉරාක ගුවන් ප්‍රහාර සඳහා ඉලක්ක තෝරාගැනීමේ තොරතුරු ද එජ ඔත්තු සේවා විසින් සපයනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ටයිම්ස් පත්‍රය සඳහන් කළ මිලිටරි විශේෂඥයෝ, මෙවන් යුද ආම්පන්න හා ආධාර ඇතිව වුවත්, ප්‍රධාන කොටම සුන්නි බහුතරයක් සහිත එරට ඇන්බාර් පලාත තුළ, අල් කයිඩාවේ සහාය ලබන ක්‍රිස්තවාදයේ නැගීම පරාජය කිරීමට ඉරාක මිලිටරියට හැකිවේ ද යන්න ගැන සැක පහල කරති.

ඩ්‍රෝන් ගුවන් ප්‍රහාර දියත් කිරීමේ වැඩපිලිවෙලක් තුලින්, එජ සෘජු මිලිටරි මැදිහත්වීමක ශක්‍යතාව, ඉරාක විදේශ ඇමති හොස්බයර් සෙබාර් විසින් පසුගිය මාසවලදී මතුකර තිබුණි.

රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රකාශිතවත් වන ජෙන් ජ්‍යාකි, අල් කයිඩාවට සම්බන්ධ ක්‍රිස්තවාදීන් "ඉරාකය තුළ ප්‍රදේශයන්හි පාලනය සියතට ගැනීමට උත්සාහ කරන අතර එජ හා ඉරාක ජනරජයේ පොදු සතුරන් වන මෙම කොටස් මහා මැද පෙරදිග කලාපයටම තර්ජනයක්" බව සඳහන් කරමින් 22දා, ඉරාකය තුළ එජ මැදිහත්වීමක් පිලිබඳව ඇඟවුම් කලාය.

කෙසේ වුව ද මෙම "තර්ජනය" වොෂින්ටනයේම නිර්මාණයකි. එසේම ඉරාකය තුළ සිටින "පොදු සතුරා" වන්නේ, දැනට සිරියාවේ පාලන තන්ත්‍රය පෙරලා දැමීම සඳහා ගෙන යන එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධයේ කුලී හමුදාවක්ව සිටින මොවුන්මය.

මාධ්‍යවේදීන් පස් දෙනෙකුට මරු කැඳවමින් බැග්ඩාදයේ රූපවාහිනී මධ්‍යස්ථාන දෙකකට 23දා එල්ලවූ බෝම්බ ප්‍රහාරයන් ද ඇතුළු, ඉරාකයේ අලුත්ම ක්‍රිස්තවාදී ප්‍රහාරයන් සමහරක වගකීම ඉරාක ඉස්ලාමීය රාජ්‍යය හා අයිඑස්අයිඑස් යන අකුරු වලින් හඳුන්වාගන්නා ලැවෙන්නට සංවිධාන භාරගෙන ඇත. ක්‍රිස්තියානි දේව මෙහෙයක් අවසන්වී පිටතට පැමිණෙමින් සිටි 24ක් මරුමුවට පත්වූ බෝම්බ ප්‍රහාරය ද ඇතුළුව ඉරාක අගනුවරදී ක්‍රිස්තියානි ප්‍රදේශයන්හි නත්තල් දින එල්ල කළ බිහිසුණු බෝම්බ ප්‍රහාර පිටුපස ඇත්තේ ද මෙම කන්ඩායම බවට සැක කෙරේ.

අයිඑස්අයිඑස් ඉරාකය තුළ බිහිවූයේ, එරට එජ මිලිටරි වාඩිලැමේ අවධිය තුළය. සිරියානු ආන්ඩුවට පක්ෂපාත හමුදාවන් සමග සටන් වදිමින් ඉරාකයේ නැගෙනහිර දේශසීමාව හරහා විශාල බිම් කොටසක් අල්ලාගෙන සිටින එම සංවිධානයේ යළි හිස එසවීම, සිරියාවේ පාලන තන්ත්‍රය පෙරලා දැමීමේ එජ පිටුබලය සහිත යුද්ධයේ අතුරු පලයකි. බටහිර යුරෝපය හා රුසියාව කරම් ඇත ප්‍රදේශ වලින් පැමිණි දහස් ගනන් විදේශික ජනවාරි වරුන් ද ඇතුළත් අයිඑස්අයිඑස්, "උතුරු සිරියාවේ බලගතුම කන්ඩායම" බව බ්‍රිතාන්‍යයේ මානව අයිතීන් සඳහා සිරියානු නිරීක්ෂණායතනය පසුගිය මාසයේදී පවසා තිබේ. ඉරාකය තුළ ආන්ඩුවේ මෙන්ම ෂියා හා ක්‍රිස්තියානි ජනාවාස ද ඉලක්ක කළ දිවිනසාගන්නා බෝම්බකරුවන්, මෙම කන්ඩායම් විසින් සිරියාවේ සිට එවනු ලැබේ.

මෙම කන්ඩායම, ඇන්බාර් පලාතේ බටහිර කාන්තාරයේ රහසිගත ස්ථාන හා පුහුණු කඳවුරු ද යළි ආරම්භ කර තිබේ. එහි සැඟව සිට එල්ල කළ ප්‍රහාරයකින් පසුගිය 21දා, ප්‍රාදේශීය හමුදා සේනාංකයක අනදෙන මේජර් ජෙනරාල්වරයෙකු ද තවත් ජොෂ්ඨ නිලධාරීන් ගනනාවක් ද ඇතුළු ඉරාක මිලිටරි සාමාජිකයින් 18ක් මරුමුවට පත් විය.

එම ප්‍රහාරයෙන් මේජර් ජෙනරාල් මොහමඩ් අල් කරාවි මියයාමත් සමග ඉරාක ආන්ඩුව, එම ප්‍රදේශයේ අල් කයිඩාවට සම්බන්ධ හමුදාවන්ට එරෙහිව ආරම්භ කළ, "නායක මොහමඩ්ගේ පලිගැනීම" ලෙස නම්කළ ප්‍රධාන

මිලිටරි මෙහෙයුමක කොටසක් ලෙස, එරට සිරියානු දේශසීමාව වසා දැමීමට 24දා මිලිටරියට නියෝග කලේය. “ආයුධ හා නවීන මිලිටරි ආම්පන්න සිරියාවේ සිට බටහිර ඇන්බාර් කාන්තාරයටත්, නයින්වේ පලාතටත් ගලා එන බවට” තොරතුරු මිලිටරිය වෙත ලැබී ඇති බව ඉරාක ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශ ප්‍රකාශක මොහමඩ් අල් අස්කාරි ඒජන්සි මාධ්‍ය ජාලයට පැවසීය. “සිරියාවේ සන්නද්ධ කන්ඩායම් වලට ප්‍රහාර එල්ල වන සෑම අවස්ථාවකම ඔවුන් ඉරාකයට පසුබැස, යළි කාන්ඩ ගැසී, දෙරටේම ක්‍රස්තවාදී මෙහෙයුම් ගෙන යන” බව ද ඔත්තු සේවා අනාවරනය කරගෙන තිබේ යයි ඔහු වැඩි දුරටත් පැවසීය.

සිරියානු තත්ත්වයේ රසායනික නිරායුධකරනය හා ඉරාන න්‍යෂ්ටික වැඩසටහන යන දෙකම සම්බන්ධයෙන් එකඟත්වයන්ට පැමිණීමේත්, සෘජු මිලිටරි මැදිහත්වීම් වලින් එක්සත් ජනපදය ඉවත්කර ගැනීමේත් ඔබ්බා පාලනයේ පිලිවෙත හමුවේ, සිරියානු සිවිල් යුද්ධය දෙසට වූ එජ ප්‍රතිපත්තියේ වෙනස්වූ හැඩහරුව සමග සම්පාත වන පරිදි, ඉරාක මිලිටරියේ ක්‍රස්තවිරෝධී මෙහෙයුම් සඳහා එජ ආධාර සැපයීම සිදුවේ.

ජනාධිපති බෂර් අල් අසාද්ගේ ආන්ඩුවට එරෙහිව සටන් වැද සිටින නිදහස් සිරියානු හමුදාවට නිල වශයෙන් සහාය දක්වන එජ, ඊනියා “මධ්‍යස්ථ” බලවේගයන් ලත් පරාජයන්ට ද ඊනියා “කැරලිකරුවන්” අතර සිටින විවිධ පැහැයන්ගෙන් යුත් ඉස්ලාම්වාදීන්ගේ වැඩෙන ආධිපත්‍යයට ද මුහුණ පා සිටියි. බාබි අල් හවා යන මූලෝපායික කුර්කි දේශසීමා කපොල්ලට මඳක් දකුණට වන්නට පිහිටි බබ්ස්කාහි නිදහස් සිරියානු හමුදාවේ උත්තරීතර මිලිටරි කවුන්සිලයේ අවි ගබඩා දුසිම් ගනනක් හා හමුදා සංකීර්තයක්, මෑතකදී පිහිටුවන ලද ඉස්ලාමීය පෙරමුණේ ගරිල්ලන් විසින් අත්පත්කර ගැනීමෙන් පසුව මේ මාසයේ මූල ඔබ්බා පාලනාධිකාරය, සිරියානු සන්නද්ධ විපක්ෂයට දෙන ආධාර කපා හැරියේය. එජ සහාය දැක්වූ එම සංවිධානයේ හමුදා අනදෙන නිලධාරී සලීම් ඉදිරිස් දේශසීමාව හරහා කුර්කියට පලා ගියේය.

නිසිභ හා ජාතික සන්ධානය යන එහි දේශපාලන හස්තය, සීඅයිඒ හා අනෙකුත් බටහිර ඔත්තු සේවාවන්ට ගැටගැසුණු සිරියානු සංක්‍රමනිකයින්ගේ කල්ලියක් නියෝජනය කරනවාට වැඩි කිසිවක් නොවන බව හෙලිදරව් වීමත් සමග ඔබ්බා පාලනාධිකාරය, අල් කයිඩාව හා සිරියානු පාලන තන්ත්‍රය අතර, බටහිරට ගැති “තුන්වන බලවේගයක්” ලෙස වර්ධනය කරගැනීමේ බලාපොරොත්තු ඇතිව, ඉස්ලාමීය පෙරමුණ සමග සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීමට සිය සිරියානු නියෝජිත රොට් ෆෝර්ඩ්හට උපදෙස් දුන්නේය.

විපක්ෂ නියෝජිතයින් සමග එකට වාඩිවී සාකච්ඡා කිරීමට සිරියානු ආන්ඩුවේ නියෝජිතයින් එකඟවී ඇති “ජනීවා 11” යනුවෙන් හඳුන්වන, ලබන මාසයේදී එජ-

රුසියානු අනුග්‍රහයෙන් පැවැත්වීමට නියමිත සාකච්ඡා ක්ෂණික උත්සුකය වී තිබේ. දෙපාර්ශවයේම සාකච්ඡාකරුවන් අද දිනයේදී නම්කිරීමට නියමිතව ඇත. එජ හා අනෙකුත් බටහිර බලවතුන් මුහුණපා සිටින ගැටලුව, ඔවුන් පිටුබලය දෙන බලවේගයන්ට සිරියානු සමාජය අතුලතින් හෝ අසාද් තන්ත්‍රයට එරෙහිව සටන්වැද සිටින කන්ඩායම් අතරින් හෝ කිසිදු සහයෝගයක් නොමැති වීමයි.

සවුදි අරාබියේ අරමුදල් ලබන බව පෙනීයන ඉස්ලාමීය පෙරමුණ, එජ සැලසුම් ප්‍රතික්ෂේප කර, අල් කයිඩාවට සම්බන්ධ සිරියාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන, අයිඑස්අයිඑස් හා අල් නුස්රා පෙරමුණ සමග සම්ප ක්‍රියාකාරී සම්බන්ධකම් ගොඩනගාගෙන ඇති බව වාර්තා වේ.

සුන්නි ඉස්ලාම්වාදීන්ට එරෙහිව සිරියාවේ අසාද් ආන්ඩුව හා ඉරාන ආන්ඩුව සමග සන්ධානගතව සිටින ඉරාක තන්ත්‍රයට ආධාර කරන ඔබ්බා පාලනාධිකාරය, සිරියාව තුළ තමන් විසින්ම මුදාහරින ලද විනාශකාරී නිකායික සිවිල් යුද්ධය අඩුම තරමින් පාලනය කරගැනීමේ උත්සාහයක නිරතව සිටියි. තමන් දිවුරුම් දුන් පරිදි අසාද් පෙරලා දැමීමට අසමත් වීම ගැන සමහරෙකු තවමත් ඔබ්බා හෙලා දකින අතර අනෙක් අය, අසාද් බලයේ රැඳී සිටීම සිරියාව ජ්‍යෙෂ්ඨවරුන් අතට පත්වීමට හිතකර වනු ඇති බවට තර්ක කරන තතු හමුවේ, මෙම ආවාත අන්තරය පාලනය කරගන්නේ කෙසේ ද යන්න ගැන වොෂින්ටනය තුළ ගැඹුරු හේදයන් පවතියි. කෙසේ වෙතත්, අල් මලිකිගේ දූෂිත, නිකායික හා අන්තනෝමතික ආන්ඩුවට ආධාර කිරීමේදී වොෂින්ටනය, කලාපීය අර්බුදය ගැඹුරු කරනවා පමණි. ඉරාකය තුළ අල් කයිඩාව යළි හිස එසවීම, අසල්වැසි සිරියාව තුළ එජ පිටුබලය දෙන යුද්ධය මගින් පමණක් දිරිමත් කලා නොව, ඉරාකයේ සුන්නි සුළුතරයට එරෙහිව දේශපාලන කොන්කිරීම හා දැඩි මර්දනය නිසා ද දිරිමත් කෙරේ.

ඇන්බාර්හි අලුත්ම ප්‍රහාරය දියත් කරමින් අගමැති මලිකි, ඇන්බාර්හි විශාලතම නගරය වන රමාදිහි දැනට කෙරීගෙන යන වාඩිලා ගැනීමේ විරෝධතාවට ද එරෙහිව රුධිර ස්නානයක් දියත් කරන බවට තර්ජනය කලේය. 22දා ඉරාක රූපවාහිනිය විකාශනය කල ප්‍රකාශයකදී මලිකි, “වාඩිලාගැනීම අල්කයිඩා නායකත්වයේ මූලස්ථානය බවට පත්ව ඇති” බව කියා සිටියේය. “කඩාකප්පල් කිරීමේ” යෙදී නොසිටින සියල්ලන්ම විරෝධතා කඳවුරෙන් ඉවත් විය යුතු යයි ඔහු පැවසීය. “එවිට ඉතිරිවන්නේ අල් කයිඩාවරුන් පමණි. නොවැලැක්විය හැකි මර්දනයෙන් බේරී පලායාම සඳහා විරෝධතාකරුවන්ට ඇත්තේ සීමිත කාලයක් පමණි.”

පසුගිය අප්‍රේල් මාසයේදී බටහිර කර්කුක් හවිජාහි එවැනිම සුන්නි විරෝධතා කඳවුරක් හමුදාවේ ආක්‍රමනයට ගොදුරුවූ අතර එහිදී අඩුම තරමින් පුද්ගලයෝ 42ක් මියගොස් 153ක් තුවාල ලැබූහ. ඉන් ඉක්බිති දින දෙක තුළ ගැටුම් වලින් තවත් සිය ගනනක් මිය ගියහ.